

LA SUNO HISPANA

Problemo

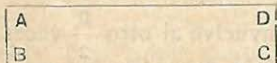
La problemo proponita en la 18ª numero de LA SUNO HISPANA (paĝo 97ª) estas tre interesa; kaj, malgraŭ ĝia ŝajna simpleco, ĝi rilatas parton plej altan de la matematika scienco. Efektive, ĝia solvo rilatas la tiel nomitan «koneksecon» de la surfacoj, kies studo estas parto de «Analysis situs».

Antaŭ ĉio, por bone kompreni la problemon, oni devas ĝuste defini, kio estas unu flanko de surfaco aŭ, pli precipe, tion, kion signifas tiu frazo: «du punktoj estas sur unu sama flanko de unu surfaco».

Matematike oni diras, ke du punktoj estas sur unu sama flanko de iu surfaco, se oni povas streki linion sur tiu surfaco deirantan de la unua punkto kaj finiĝantan ĉe la alia tute strekitan sur la surfaco kaj trapasantan neniun randon. De tio konsekvencas, ke surfaco havas nur unu flankon, se elektante du ajnajn punktojn sur tiu surfaco oni ĉiam povas streki linion kunligantan tiujn du punktojn, tute strekitan sur la surfaco kaj renkontantan nenie iun randon.

Por solvi la proponitan problemon, sufiĉas, ke oni kungluas la du ekstremojn A B kaj C D nur de la banderolo *tordita* tiamaniere, ke la punkto D koincidas kun B kaj la punkto C kun A.

Estas ja facile konstati ke tiu tordita ringo havas nur unu flankon, laŭ la supredonita difino.

Problema

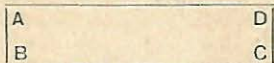
El problema propuesto en el número 18 de LA SUNO HISPANA (pág. 97) es muy interesante; y á pesar de su aparente sencillez refiérese á la parte más elevada de la ciencia matemática. En efecto, su solución se basa en lo que se llama «conexidad» de las superficies, cuyo estudio forma parte de «Analysis situs».

Ante todo, para comprender bien el problema, se debe definir con precisión qué es una cara de superficie ó, con más exactitud, lo que significa esta frase: «dos puntos están sobre una misma cara de una superficie».

Matemáticamente, se dice que dos puntos están sobre una misma cara de una superficie, si se puede trazar una línea sobre esta superficie, partiendo de un punto y terminando en el otro, totalmente dibujada sobre la superficie y sin traspasar ningún borde. De aquí se deduce que una superficie tiene solamente una cara, si eligiendo dos puntos cualesquiera sobre esta superficie se puede siempre trazar una línea que una estos dos puntos, dibujada completamente sobre la superficie y sin encontrar borde alguno.

Para resolver el problema propuesto, basta que se unan las dos extremidades A B y C D de la faja, retorcida de tal manera, que el punto D coincida con B y el punto C con A.

Es fácil comprobar que este retorcido anillo tiene solamente una cara, según la anterior definición.

Sed ni esploru pli detale la problemon.

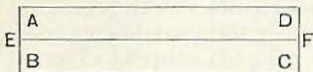
Se oni simple farus el la banderolo ringon, ne tordinte ĝin, per kungluo de la du ekstremaĵoj, tiamaniere ke D koincidus kun A kaj C kun B, la ricevita surfaco havus *du* flankojn (la internan kaj eksteran).

Pli ĝenerale, antaŭ ol konglui la ekstremaĵojn de la banderolo oni povas tordi ĝin laŭ torda angulo de 180° , 360° $180^\circ \times n$.

Se la nombro *n* estas *para*, post tordo kaj kurbigo de la banderolo, D povos koincidi kun A kaj C kun B; kaj tiam oni ricevos surfaceton havantan *du flankojn* kaj *du randojn* konsistantajn el la du fermitaj linioj A D kaj B C.

Se male la nombro *n* de l' tordoj estas *nepara*, post tordo kaj kurbigo de la banderolo, C povos koincidi kun A kaj B kun D, kaj oni ricevas ringon, kiu estas surfaco havanta nur *unu flankon* kaj nur *unu randon* konsistantan el la fermita linio A D B C.

Ni iru nun ankoraŭ pli malproksimen. Ni supozu, ke antaŭ ol kunglui la du ekstremaĵojn de l' ortangulo A B C D, ni strekas sur la banderolo mezan linion E F (kiel montras la suba figuro).

Poste ni, kiel antaŭe, kungluu la du ekstremaĵojn. Tiam ni prenu tondilon kaj tranĉu la paperon banderolon laŭ la linio E F.

Kio okazos?

Se la banderolo ne estas tordita ($n=0$) ni evidente ricevos *du* ringojn similajn je la unua. Se la nombro *n* de l' tordoj estas *para*, ni ankaŭ ricevos *du* ringojn. Ĉiu el tiuj du ringoj estos *n* foje tordita, kiel la unua, sed tio, kio estas rimarkinda, estas, ke tiuj du ringoj ne estas apartigitaj, sed ke ili sin ĉirkaŭprenas reciproke kiel du sinsekvaj ringoj de ĉeno. Ĉiu el la du ringoj ĉirkaŭvolvas la alian

$\frac{n}{2}$ fojojn.

Pero exploremos más detalladamente el problema.

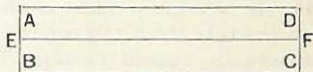
Si se hace sencillamente de la faja un anillo sin retorcerlo, por unión de las extremidades, de tal manera que D coincida con A y C con B, la superficie obtenida tendrá dos caras (la interna y la externa).

En general, antes de unir las dos extremidades de la faja se puede retorcerla según un ángulo de torsión de 180° , 360° $180^\circ \times n$.

Si el número *n* es *par*, después de la torsión y unión de la faja, D podrá coincidir con A y C con B, y entonces se obtendrá una superficie con dos caras y dos bordes formados por las dos líneas cerradas A B y C D.

Si por el contrario, el número *n* de las torsiones es impar, después de la torsión y unión de la faja C podrá coincidir con A y B con D, y se obtendrá un anillo que será una superficie de una sola cara y un sólo borde formado por la línea cerrada A D B C.

Ahora, vayamos todavía más lejos. Supongamos que antes de unir los dos extremos del rectángulo A B C D, trazamos la línea E F (como indica la siguiente figura).

Después, como anteriormente, unamos las dos extremidades. Tomemos entonces unas tijeras y cortemos la faja de papel según la línea E F.

¿Qué ocurrirá?

Si la faja no está retorcida ($n=0$), obtendremos dos anillos semejantes al primero. Si el número *n* de las torsiones es *par*, obtendremos también dos anillos. Cada uno de estos dos anillos estará *n* veces retorcido, como el primero; pero lo que es notable, que estos dos anillos no están separados, sino enlazados recíprocamente como dos anillos consecutivos de una cadena. Cada uno de los dos anillos envuelve al otro $\frac{n}{2}$ veces.

Se la nombro n de l' tordoj estas *ne-*
para, post tranĉo de la ringo laŭ la meza
lineo, oni ricevas nur *unu* ringon kun *du*
tordoj, $2n$ foje torditan kaj ĉirkaŭ sol-
centro sin mem. Komprenoble, laŭ tio,
oni ni supre diris, ĉar $2n$ estas para, se
ni rekomencas la tranĉon de tiu nova
ringo, oni ricevas *du* ringojn, sed strange
interplektitaj.

Tiuj tiuj rezultatoj ne estas elpensitaj
de mi. Mi memoras, ke mi ilin legis antaŭ
ĉirkaŭ 15 jaroj en matematika gazeto
franca, kies nomon mi forgesis.

CARLO BOURLET.

N. B. La matematikaj terminoj uzitaj
en tiu artikolo estas la terminoj, kiujn
uzas S.^o R. Bricard en sia verko «Mate-
matika terminaro kaj krestomatio» ĵus
eldonita ĉe la firmo Hachette.

Si el número n de las torsiones es
impar, después de cortar el anillo según
la línea del medio, se obtendrá solamente
un anillo con dos bordes, $2n$ veces retor-
cido y envolviéndose á sí mismo. Cierta-
mente, según lo que dijimos arriba,
puesto que $2n$ es par, si cortamos este
nuevo anillo se obtendrán dos anillos,
pero, cosa rara, entrelazados.

Yo no he inventado todos estos resul-
tados. Recuerdo que los leí hace quince
años próximamente, en una revista de
matemáticas austriaca, cuyo nombre he
olvidado.

CARLO BOURLET.

N. B. Los términos matemáticos
usados en este artículo, son los términos
que usa el Sr. R. Bricard en su obra
«Términos y crestomatía matemáticas»,
que acaba de publicar la casa Hachette.

El Kampoamor' (1)

OFTA MALSANO

Ĉu malsan' forprenis ŝian vivon?—
Ĉi tiu pri demandis senkonsola,
—Si mortis pro defal' la doktor' diris
—Sed de kie?—Ĝi falis de l' ĉielo.

Laŭ kredas geamantoj
ĉi tiuj valoras pli ol diamantoj,
Sed kiam ĉesis am', ili konstatas,
ke multe pli la diamantojn ŝatas.

KORENUO

Sen korama raveco
ĉi tiu ermita estas terureco,
Sed ankoraŭ pli estas timiganta
ĉi tiu ĉe geo kunvivanta!

Pli ol demando tera,
Estas virino nur demand' ĉiela.

Tradukis V. INGLADA.

De Campoamor

MAL DE MUCHAS

¿Qué mal, doctor, la arrebató á la vida?—
Rosaura preguntó con desconsuelo.
—Murió, dijo el doctor, de una caída.
—Pues, ¿de dónde cayó?—Cayó del cielo.

Según creen los amantes,
Las flores valen más que los diamantes.
Mas ven que al extinguirse los amores,
Valen más los diamantes que las flores.

HASTÍO

Sin el amor que encanta,
La soledad de un ermitaño espanta.
Pero es más espantosa todavía
La soledad de dos en compañía.

Más que cuestión de suelo,
Es la mujer una cuestión de cielo.

(1) Glora hispana poeto, kiu mortis
antaŭ tri jaroj.

Bibliografio

Majstro Jan Hus. La vivo, agado, kondanno kaj morto de l' glorinda martiro. Esperantigis J. F. Khun, kun portreto de Hus kaj franca kaj esperanta antaŭparoloj de D-ro Carlo Bourlet, prezidanto de la Grupo esperantista Pariza. Prezo: 0'85 fr. ĉe la Presa esperantista Societo, 33, rue Lacépède, Parizo.

Tiu ĉi broŝuro tre bone verkita en Esperanto raportas al ni la persekutojn kaj batalojn de la apostolo de la vero tiatempe konsiderita kiel herezulo. Sinjoro Bourlet malerare komparas la agadon kaj suferadon de la bohema martiro kun la klopodoj kaj malplaĉoj, kiujn D.^o Zamenhof elportis dum la 18 jara senĉesa laborado por la triumfo de la lingvo internacia kaj alprenigo de Esperanto en la civilizita mondo.

Ĉu la lingvo internacia povas esti la latina? Franca kaj esperanta studo de S.^o L. de Beaufront, prezidanto de la Franca Societo por propagando de Esperanto. Prezo: 0'60 fr. Presa esperantista Societo, 33, rue Lacépède, Parizo.

Tiu ĉi studo estis publikigita en diversaj numeroj de la franca gazeto «L'Espérantiste». Ĝia aŭtoro pritraktas profunde la demandon kaj nerefuteble elpruvas, ke la latina lingvo en si mem ne posedas ecojn por povi taŭgi kiel internacia lingvo. S.^a de Beaufront dediĉis multjaran studadon al la afero kaj estas senegala kompetentulo por ĝin pritrakti. Tial, la esperantistoj devas ĝoji pro la publikigo de tiu bonega broŝuro, kiu metas en siajn manojn ĉiujn necesajn rimedojn por dekonvinki la personojn, kiuj ankoraŭ pretendas alpreneblecon de la latina kiel internacia lingvo.

Strukturo de la Esperanta vortaro. Respondo al multaj kontraŭparoloj. Teksto franca kaj esperanta de S.^o L. de Beaufront. Prezo: 0'60 fr. Librejo Hachette kaj K.^o Parizo.

Bibliografía

Majstro Jan Hus. La vida, obra, condena y muerte del célebre martiro. Traducción al Esperanto de J. F. Khun, con retrato de Hus y un prólogo en francés y en Esperanto del Dr. Carlo Bourlet, presidente del Grupo Esperantista Parisiën. Precio: 0'85 francos en la Presa esperantista Societo, 33, rue Lacépède, París.

Este folleto, escrito muy bien en Esperanto, nos cuenta las persecuciones y luchas del apóstol de la verdad, considerado en aquella época como hereje. Sr. Bourlet compara con acierto la obra y sufrimiento del mártir bohemio, con los trabajos y disgustos que el Dr. Zamenhof ha soportado en los 18 años de incesante labor por el triunfo de la lengua internacional y la adopción en el mundo civilizado del Esperanto.

¿Puede ser el latín la lengua internacional? Estudio en francés y Esperanto, por L. de Beaufront, presidente de la Sociedad francesa para propagación del Esperanto. Precio: 0'60 francos. Imprenta y librería esperantista, 33, rue Lacépède, París.

Este estudio fué publicado en diversos números de la revista francesa «L'Espérantiste». Su autor trata la cuestión profundamente y demuestra de modo incontestable que el latín no reúne condiciones en sí mismo para poder servir de lengua internacional. El Sr. de Beaufront ha dedicado muchos años de estudio a á este asunto, y es de competencia tan igual para tratarlo. Por esto los esperantistas debemos regocijarnos de la publicación de este excelente folleto, que ponga en nuestras manos los medios necesarios para disuadir á las personas que creen aún en la adopción del latín como lengua internacional.

Estructura del Diccionario Esperanto. Respuesta á muchas objeciones. Texto francés y esperanto, por L. de Beaufront. Precio: 0'60 francos. Librería Hachette y Comp.^a París.

Tiu ĉi libreto dediĉita, ne al tiuj, kiuj
 la esperantan vortaron en celo eks-
 kluzive praktika, sed al la personoj dezi-
 rantaj koni fundamentojn de la elĉerpo
 de la esperantaj radikoj, elmetas kun
 klara klareco kaj precizeco la principojn,
 kiujn D-ro Zamenhof sekvis konstante
 en la kreo de la radikoj por formado de
 la vortaro de la lingvo internacia.

Strukturo de la Esperanta Vortaro,
 de S.^o de Beaufront estis eldonita en
 broŝura formo al la unuaj eldonoj de lia
Dictionnaire Esperanto-Français kaj tre
 ĝenerale akceptita tiam de la esperantista
 publiko.

Ni rekomendas ĝian akiron al tiuj
 kiuj ne posedantaj, en la certeco, ke ĝia
 valoro estos por ili ekstreme profitdona

*Une heure d'Esperanto, dialoga pa-
 radiso franca*, de S.^o T. Cart. Prezo:
 1 fr. ĉe la Presa Esperantista Societo, 33,
 rue Lacépède, Parizo.

La senlaca propagandanto de nia ideo
 S.^o T. Cart, ne kontenta publikigi *Espe-
 ranto en dek lecionoj*, verko, kiu tiom
 da adeptoj al nia afero altiris en Fran-
 cisko, Italujo kaj Germanujo kaj ĝian
 elstaron *Unuaj lecionoj de Esperanto* kaj
 la belan versan legendon *Trafendita turo*
 kiu aldona al lia bonega *Esperanta*
Versfarado, ĵus surprizis nin per aperigo
 de tiu parolado, kiu verkita kun celo, ke
 oni ĝin prezentadu en la esperantistaj
 kunvenoj kaj publikaj teatroj, povas mi-
 nime utili al disvastigo de Esperanto en
 Francujo.

Une heure d'Esperanto estas tiel bone
 verkita ke oni nur devas deziri ĝian bal-
 dancan, tradukon aŭ alkonformiĝon al
 ĉiuj ĉefaj idiomoj eŭropaj.

*Pri tri projektoj prezentitaj al la
 Boulogne'a Kongreso.*

La broŝuro, aperinta kun tiu ĉi titolo,
 enhavas kvar artikolojn enpresitajn en
 «L'Esperantiste»: Rajtoj de la Kongreso,
 de Juristo.—Pri la projekto de la Societo

Este libro, dedicado no á los que
 usan el Diccionario Esperanto con objeto
 poético, sino á las personas que deseen
 conocer los fundamentos de la elección
 de las raíces esperantas, expone con ver-
 dadera claridad y precisión los principios
 que el Dr. Zamenhof ha seguido invari-
 blemente en la creación de las raíces para
 la constitución del vocabulario de la len-
 gua internacional.

La *Estructura del Diccionario Espe-
 ranto* del Sr. de Beaufront acompañó en
 forma de folleto á las primeras ediciones
 de su *Dictionnaire Esperanto-Français*,
 y fué recibido muy favorablemente en-
 tonces por el público esperantista.

Recomendamos su adquisición á los
 que no lo posean, en la seguridad de que
 su lectura les será en extremo prove-
 chosa.

*Una hora de Esperanto, conferencia
 dialogal, en francés*, por Th. Cart.
 Precio: 1 franco, en la Presa Esperantista
 Societo, 33, rue Lacépède, Paris.

El infatigable propagandista de nues-
 tra idea Sr. Th. Cart, no contento con
 publicar el *Esperanto en diez lecciones*,
 obra que tantos adeptos ha proporcion-
 ado en Francia, Italia y Alemania á
 nuestra causa, y su extracto *Primeras
 lecciones de Esperanto* y la hermosa le-
 yenda en verso *Trafendita turo*, digno
 complemento de su excelente *Versi-
 ficación Esperanta*, acaba de sorpren-
 dernos con la aparición de esta conferen-
 cia, que escrita con el objeto de que se
 represente en las veladas esperantistas y
 teatros públicos, puede ser de maravi-
 llosos resultados para la difusión del Es-
 peranto en Francia.

Una hora de Esperanto está tan bien
 escrita, que sólo debemos desear su
 pronta traducción ó adaptación á los
 principales idiomas europeos.

*Acerca de tres proyectos presentados
 en el Congreso de Boulogne.*

El folleto publicado con este título
 contiene cuatro artículos insertados en
 «L'Esperantiste»: Derechos del Con-
 greso, por Juristo.—Acerca del proyecto

franca por propagando de Esperanto, de L. de Beaufront.—Centra aŭ helpa komitato? de Gaston Moch, kaj Pri projekto de Tutmonda Ligo esperantista kaj ĝiaj komitatoj de L. de Beaufront.

Ĝi pritraktas tre interesajn demandojn por la estonta vivado de Esperanto, kiuj estas decidotaj en la Boulogne'a Kongreso, kaj ni opinas, ke ĝia funda ekzameno estos garantio pri la solvoj kiujn en ĝi akceptos la ĉeestantaj esperantistoj.

Fundamento de Esperanto, de doktoro L. Zamenhof. Librejo Hachette kaj K.^o Parizo. Prezo: 3 frankoj.

La libro konsistas el elementa gramatiko en la lingvo franca, angla, germana, kaj pola, el *Ekzerco* kaj *Universala Vortaro*, verkoj de ĉiuj konitaj kaj kies rekomendo estas superflua kaŭze de la aŭtoritateco de la verkinto.

La parto interesa kaj nova por la esperantistoj estas la opinio de D-ro Zamenhof elmetita en la antaŭparolo pri la tiel multfoje diskutita demando pri la reformoj, kiujn oni povus fari en Esperanto, kaj por ke la leganto povu prijuĝi la saĝecon de elpensinto de Esperanto, nenion pli bonan ni povas fari ol deskribi la konkludojn el tiel bela antaŭparolo.

«1^e Pro la unueco de nia afero, ĉiu bone esperantisto devas antaŭ ĉio bone koni la *fundamenton* de nia lingvo.

2^e La fundamento de nia lingvo devas resti por ĉiam *netuŝebla*.

3^e Ĝis la tempo kiam aŭtorita centra institucio decidus *pligrandiĝi* (neniam *ŝanĝi!*) la ĝisnunan fundamenton per oficialigo de novaj vortoj aŭ reguloj, ĉio bona, kio ne troviĝas en la «Fundamento de Esperanto», devas esti rigardata, ne kiel deviga sed nur kiel *rekomendata*.

La ideojn, kiujn mi supre esprimis pri la fundamento de Esperanto, prezentas dume nur nian *privatan* opinion. Leĝan sankcion ili ricevos nur en tia okazo, se ili estos akceptitaj de la unua

de la Sociedad Francesa para propagación del Esperanto, por L. de Beaufront.—Junta central ó auxiliar?, por Gaston Moch, y Acerca del proyecto de Liga Universal Esperantista y de sus Comisiones, por L. de Beaufront.

Trata de cuestiones muy interesantes para el porvenir del Esperanto que han de decidirse en el Congreso de Boulogne, y creemos que su examen detenido será garantía de los acuerdos que en el mismo tomen los Esperantistas que á él asisten.

Fundamento del Esperanto, por el Dr. Zamenhof. Librería Hachette y C.^o Precio: 0,75 fr.

El libro consta de una gramática elemental en las lenguas francesa, inglesa, alemana, rusa y polaca, del *Ekzerco* y de la *Universala Vortaro*, obras de todas conocidas y cuya recomendación no hace falta por la autoridad del que lo ha compuesto.

La parte interesante y nueva para los esperantistas es la opinión del Dr. Zamenhof, expuesta en el prólogo, sobre la cuestión tantas veces discutida, de las reformas que en el Esperanto podrían hacerse, y para que el lector pueda juzgar de la sabiduría del inventor del Esperanto, no podemos hacer nada mejor que transcribir las conclusiones de un bello prólogo:

«1.ª Por la unidad de nuestra causa, todo buen esperantista debe conocer bien el *fundamento* de nuestra lengua.

2.ª El fundamento de nuestra lengua debe permanecer para todos intangible.

3.ª Hasta cuando una institución central autorizada decida *aumentar* (nunca *cambiar!*) el actual fundamento haciendo oficiales nuevas palabras ó reglas, todo aquello bueno que no figure en el «Fundamento del Esperanto», no debe considerarse como obligatorio, sino solamente como *recomendado*.

Las ideas que acabo de expresar sobre el fundamento del Esperanto sólo presentan mi opinión *privada* y sólo recibirán sanción legal en el caso de que sean aceptadas por el primer Congreso

internacia Kongreso de esperantistoj, al kiu tiu ĉi verko kune kun sia antaŭparolo estos prezentita.»

Matematika terminaro kaj krestomatia de Paoul Briard. Librejo Hachette kaj K.^o Parizo. Prezo: 0 fr. 75.

Tiu ĉi verko estas escepte grava por la progreso de nia afero. Ke Esperanto enpenetriĝas pli kaj pli en la teknikan fakaron estas fakto, kiu pruvas ĝian grandan vivopovon kaj la mirindajn ecojn, kiuj ĝi posedas por tutmonda interkomunikilo. Tial, verkoj kiel *Matematika terminaro kaj krestomatia* devas esti salutatoj kun vera ĝojo de ĉiuj esperantistoj. La scienca laborado iniciatita de *Internacia Scienca Revuo* liveras pli kaj pli sufiĉegajn fruktojn, kaj estas kredeble ke tre baldaŭ la eminentuloj unuamane konvinkiĝos pri la grandegaj utileco kaj facileco de Esperanto kaj arege aliĝos al nia afero. Post tia multvalora novaliĝo la tutmonde alpreno de nia lingvo estos afero de malmultlabora kaj plimultrapida. Vere, ĉiuj esperantistoj devas klopodi por ke de tago al tago oni elfaradu la teknikajn vortarojn esperantajn kaj tiamaniere baldaŭ aperos en nia tuta plenejo la majesta konstruaĵo, kiun la elpensinto de Esperanto prezentis por la kunfratigado kaj rifuĝejo de ĉiuj homoj.

Matematika terminaro kaj krestomatia estas mirinde verkita kaj meritas ĉiel esti rekomendata. La afero estas ja solvita por la matematikistoj; baldaŭ ni vidos la solvojn por ĉiuj homaj scifakoj.

Kurso tutmonda de la lingvo internacia Esperanto laŭ la metodo natura, verkis Emilo Gasse, profesoro aprobata de la Societo franca per propagando de Esperanto. Librejo Hachette kaj K.^o Parizo. Prezo: 0 fr. 75.

Kiel montras ĝia titolo tiu ĉi libro prezentas al ni novan lernolibron de nia

internacional de esperantistas, al que será presentada esta obra con su prólogo.»

Terminologia y crestomatia matemática por Paul Briard. Librería Hachette y C.^a París. Precio: 0,75 francos.

Esta obra es de importancia excepcional para el progreso de nuestra causa. Que el Esperanto penetre cada vez más en el campo técnico es hecho que demuestra su gran vitalidad y las admirables condiciones que posee para órgano de inteligencia universal. Por esto, obras como *Terminologia y crestomatia matemáticas* deben ser saludadas con verdadero júbilo por todos los esperantistas. La labor científica iniciada por la *Internacia Scienca Revuo* da cada vez más óptimos frutos y es de creer que muy en breve los sabios se convencerán unánimemente de la utilidad y facilidad inmensas del Esperanto y se adherirán en masa a nuestra causa. Después, con este esfuerzo de tanta valía, la adopción universal de nuestra lengua será asunto de poco trabajo y menos tiempo. Verdaderamente, todos los esperantistas deben esforzarse por que cada día se vayan perfeccionando los vocabularios técnicos en Esperanto, y de este modo aparecerá bien pronto en toda plenitud el majestuoso edificio que el inventor del Esperanto ha presentado para la confraternización y refugio de todos los hombres.

La Terminologia y crestomatia matemáticas está admirablemente escrita y merece recomendarse en todos conceptos. La cuestión está resuelta para los matemáticos: pronto veremos la solución para todos los demás ramos del saber humano.

Curso universal de la lengua internacional Esperanto según el método natural, por Emilo Gasse, profesor aprobado de la Sociedad francesa para la propagación del Esperanto. Librería Hachette y C.^a Precio: 0,75 fr.

Como su título indica, este libro nos presenta un nuevo manual de nuestra

lingvo sekvantan la metodon naturan kaj gradigan. Ĝi estas nur verkita en Esperanto kaj konsistas el ok lecionoj mirinde aranĝitaj laŭ ilia metodo por la rapida akirado de nia internacia idioma. La lecionojn sekvas *Konsiloj al la instruantoj* kaj *Ekzercoj pri legado kaj interparolado*, kiuj plenigas la verkon kaj faras el ĝi admirindan disvastigilon utiligan por la progresado de nia afero.

lengua, en que se sigue el método natural y progresivo. Está escrito solamente en Esperanto y se compone de ocho lecciones admirablemente dispuestas por su método para la rápida asimilación de nuestro idioma internacional. Siguen á las lecciones unos *Consejos á los instructores* y unos *Ejercicios de lectura y conversaci6n* que completan la obra y hacen de ella un admirable instrumento de difusi6n de utilidad suma para el progreso de nuestra causa.

FEINO (El «La Ŝtona Monaĥejo»), verkita de V. Balaguer.

Si estis Florbela, la feino de l' lago, kiu rapide antaŭeniris ĝis la bordo, kaj enĵetinte sin inter la brakoj de la junulo, tiel parolis:

«Mi prokrastis mian alvenon por prepari miajn edziĝan liton kaj feston. Nun estas la momento por veni al mi, mia amato! Iam mi alportis sur mia robo la pulvorigitajn ruinojn Babilonajn, Tebajn kaj Romajn, por konstrui en la plej bela loko de miaj bienoj, la palacon, kiu estos nia loĝejo. Tie vi vidos kristalajn kaj perlajn salonojn, kun luksaj galerioj el koralo kaj perlamoto, molajn litojn el kaskadaj ŝaŭmoj por ripozigi viajn lacigitajn membrojn, kaj en agrablaj densejoj kun kreskajoj kaj arboj nekonataj de vi la mortuloj, pendlitojn el rozaj folioj, lititajn sur tropikaj palmoj, kie ni povos dormi post la tagmezo, je la horo dum kiu la suno, origante la lagon, sendos al ni siajn fajrajn radiojn, kiujn vane intencis forrabi la dio de Titanoj. En tiuj arbaretoj, vi trovos fontojn, el kiuj fluas orpulvoro, produktinte la sablojn tra kiuj vi vidos multajn bruantajn riveretojn, kies akvo rekte elvenas el la bluaj maroj Kadiza kaj Veneta, eĉ el tiuj riveroj kiujn la homoj nomas Rejno, Adigio kaj Donaŭo. Vi admiros birdojn kaj aŭdos pepadojn, kiujn vi neniam vidis nek aŭdis; mi prezentos al vi por trinki, la roson en parlamotaj konkoj, kaj ĉiun nokton, dum dancos ĉirkaŭ ni la nimfoj de la akvoj, vestitaj per siaj roboj teksitaj per stalaj radioj, mi ekdormigos vin inter miaj brakoj, donante al vi tiujn dolĉajn kolombajn kisojn, kiuj neniam finiĝos... Venu al mi, mia amato... Jam estas la horo. Post tiu momento ĝi estos malfrue!!»

La ensorĉita junulo, klinante sian kapon sur la neĝan sultron de sia ĉarma kunulino, malrapide lasis sin forlogi en la lagon, kies li iris subakviĝi ĉiame...

Esperantigis R. CODORNIU.

Neforgesebla nokto

Miaj kunkaptitoj dormis; meĉo trem-pita en kokosa oleo batalis impotente per sia fuma flamo kontraŭ la mallumo mastriĝinta ĉe la anguloj de la malliberejo kaj minacis ekokupi baldaŭ la tutan ĉambron, kies brikoj, kvazaŭ mola lito, sur-

Noche inolvidable

Mis compañeros de cautiverio dormían; una mecha bañada en aceite de coco batallaba impotente, con humosa llama, contra la obscuridad que dominaba en los ángulos de la prisión y amenazaba ocupar muy pronto todo el cuarto cuyos

portis niaj korpojn malfortigitajn per disenterio kaj suferoj, per korpaj kaj mimaj doloroj.

Subite la pordo malfermiĝis, kaj tia bruo vekis la dormantojn, kies okuloj ekmontris terure la timon al nekoniteco.

La gardisto eniris sekvata de kvar soldatoj pafale armitaj kaj iu el ni demandis: «Kio okazas?»

Silentiĝis la enirintoj, kaj iliaj korpoj amase stariĝis sur la sojlo kvazaŭ vivanta barilo. Fikse kaj demande ni rigardadis iliajn strangajn vizaĝojn, sed la ridetantaj buŝoj, la okuloj brilantaj, la minacantaj mienoj donis al ni senvortan respondon.

Pasis unu, du... kvin minutoj senfinaj kaj eniris kapitano Riego kun kelkaj paperoj subbrake.

—Leviĝu!—li ekkriis.

Kaj ni, kvazaŭ automate, obeis lian ordonon nin ordaranĝante meze de la ĉambro laŭ kutimo akirita dum nia militkapiteco kaj tiel akurate kiel instruataj rekrutoj.

Ni senmove kaj silente atendis.

Malrapide kapitano Riego serĉis paperon kaj komencis tralegi nomaron:

—Baquero, Egido, Mancisidor... Du-yos...

Ĉiu el ni, siavice, nur respondis: «Ĉeestas!»

Poste li denove serĉis alian paperon kaj laŭte preskaŭ krie per malrapidaj vortoj kaj malkorekta elparolado hispana li legis:

«La milita juĝistaro filipina de la Suda Luzono, post longa konsiliĝo kondamnas la hispanajn oficirojn loĝantajn hodiaŭ en Naik'a malliberejo. Ili estos mortpafataj morgaŭ matene kaj por ke ili plenumu siajn religiajn devojn oni translokigos en la diritan malliberejon kvar pastrojn el tiuj kiuj estas enfermitaj en la monaĥejo.—La leŭtenanto generalo, *Mariano Trias*.»

Kaj aldonante nenian vorton plu, li eliris kaj post li la gardisto kaj la kvar soldatoj.

ladrillos, como mullido lecho, soportaban nuestros cuerpos debilitados por la disenteria y sufrimientos, por dolores del cuerpo y del alma.

De pronto se abrió la puerta y el ruido despertó á los durmientes, cuyos ojos mostraron terriblemente el temor á lo desconocido.

El guardián entró seguido de cuatro soldados armados con fusil, y alguien de nosotros preguntó: «¿Qué ocurre?»

Callaron los que habían entrado y sus cuerpos se colocaron sobre el umbral como una muralla viviente. Con fijeza é interrogativamente contemplamos sus caras extrañas, pero las sonrientes bocas, los ojos brillantes, los amenazadores rostros, nos daban muda respuesta.

Pasaron uno, dos... cinco minutos, y entró el capitán Riego con algunos papeles bajo del brazo.

—¡Levantaos!—gritó.

Y nosotros, casi automáticamente, obedecimos su orden formando en medio de la habitación, segun la costumbre adquirida durante nuestro cautiverio y tan puntualmente, como reclutas en instrucción.

Inmóviles y silenciosos esperamos.

Lentamente el capitán Riego buscó un papel y empezó á pasar lista.

—Baquero, Egido, Mancisidor... Du-yos...

Cada uno, á su vez, respondía solamente: «¡Presente!»

Después, buscó nuevamente otro papel y en alta voz, casi gritando, con lentas palabras é incorrecta pronunciación española, leyó:

«El tribunal militar filipino del Sur de Luzón, después de larga deliberación, condena á los oficiales españoles residentes hoy en la prisión de Naic. Serán fusilados mañana por la mañana, y para que puedan cumplir sus religiosos deberes, se trasladarán á la mencionada prisión cuatro frailes de los que están encerrados en el convento.—El teniente general, *Mariano Trias*.»

Y sin añadir una palabra más, salió, y tras él, el guardián y los cuatro soldados.

Horloĝo en apuda ĉambro batis la dekan vespere kaj ĉiu bato resonis terure en nia brusto. Nur kelkaj horoj restis al ni!

Kvazaŭ ni surportus mulpezan ŝtonegon sur niajn korojn ekturmentis nin tia penso. Nur kelkaj horoj! Unu post alia, ni ree kusigis kaj morta silento plenigis la ĉambrom. La sceno iĝis pli terura; la mallumo venkis la lumigan meĉon kiu, post ne longa agonio ellasis sian animon per spiraloj el odora fumo.

Neniu estus kredinta ke en tiu malvasta ĉambro, tiel malluma kaj silenta, dudek koroj suferis malgaje, senespere, rememorante malproksimajn marbordojn kiuj antaŭ nelonge diris al ili adiaŭ kaj vestis atendente ilian baldaŭan kaj feliĉan revenon. La Patrujo! Per kiaj delikataj koloroj, per kiaj karakterizaj trajtoj ĉiu el ni desegnis pense sian hejmon, tiun ameman hejmon jam ne revidotan! Per animaj okuloj mi vidis longatempe; antaŭ la skribotablo sidis mia bona patro, senkuraĝigita per terura dubo pri mia sorto kaj legis milafoje mian lastan leteron; kaj apude mia fratino kun plendaj larmoj preĝis fervore; mi memoris iom post iom ĉiujn detalojn de tiu ĉambro kie mi pasigis studante longajn horojn; la kristalan paperpremilon, la felan paperujon, la malnovan lucernon kroĉitan meze de la plafono...

(*Dairigota*).

RAFAELO DUYOS.

Un reloj en la habitación de al lado dió las diez de la noche, y cada golpe resonó terriblemente en nuestro pecho. ¡Sólo algunas horas nos quedaban!

Como si nuestros corazones soporitaran pesadísima roca, empezó á atormentarnos tal pensamiento. ¡Sólo algunas horas! Uno tras otro, nos tendimos nuevamente, y un silencio mortal llenó el cuarto. La escena se hizo más terrible: la obscuridad venció á la luminosa mecha que tras corta agonía entregó su alma entre espirales de oloroso humo.

Nadie hubiese creído que en aquella estrecha habitación, tan obscura y silenciosa, veinte corazones sufrían triste, desesperadamente, recordando lejanas playas que poco antes les decían adiós, y quedaron esperando su próximo y feliz regreso. ¡La patria! ¡Por qué delicados colores, por qué característicos rasgos cada uno dibujaba con el pensamiento su hogar, aquel cariñoso hogar que ya no habían de ver! Por los ojos del alma yo ví largo rato: ante la mesa de despacho estaba sentado mi buen padre, desesperanzado por terrible duda sobre mi suerte, y leía por milésima vez mi última carta; y junto á él, mi hermana, con lágrimas de queja, rezaba fervorosamente: recordé, poco á poco, todos los detalles de aquella habitación donde pasé estudiando largas horas, el pisapapeles de cristal, la carpeta de piel, la antigua lámpara colgada en el centro del techo...

(*Se continuará.*)

Sciigoj

Anglujo.—En la monato Oktobro 1905, la reprezentantoj de la «Internation Society», kaj ankaŭ de la «Society of Commerce and Arts» havos sian ĉiujaran kunvenon en Manchester. La kunveno malfermiĝos merkredon la 18^{an} Oktobro kaj fermiĝos la 29^{an}. Kiel rezultato de longa korespondado kun la estraro de tiuj asocioj S-ro John Charles O'Connor

Noticias

Inglaterra.—En el mes de Octubre de 1905, los representantes de la «Internation Society» y también de la «Society of Commerce and Arts», tendrán su reunión anual en Manchester. Abriránse las sesiones el 18 de Octubre y se cerrarán el 29. Como resultado de una larga correspondencia con los jefes de estas asociaciones, el Sr. D. Juan Carlos O'Connor

estas petita fari tri paroladojn publikajn: 1ª Lingvo internacia estas ebla. 2ª Lingvo internacia estas necesa. 3ª Pri Esperanto. Nun S-ro O'Connor estas aranĝinta tiujn ĉi paroladojn, sed tial ke la afero estas tiel gravega, li insiste petas ke ĉiuj esperantistoj en ĉiu parto de la mondo senprokraste helpu por ke la movado estu sukcesa. La ĉefa punkto, kiun li deziras vidigi al tiuj eminentaj korporacioj estas tio, ke Esperanto ne estas nur surpapera lingvo sed ke ĝi estas fortega vivanta potenco kaj simpla solvo de granda demando; tial li petegas ke oni sendu al li: 1^a Poŝtkartojn (ne necese ilustritajn) el ĉiuj landoj, kie Esperanto estas sciata por elmontri ĝian internaciecon. 2^e Komercajn leterojn el ĉiuj partoj de la mondo por elmontri, ke Esperanto povas esti, kaj ja estas uzata por komercaj aferoj. 3^e Ĉirkulerojn, reklamojn, anomcojn, k. t. p. de ĉiuj firmoj kiuj uzas esperanton.

«The Esperantist», en sia numero de Julio lasta enhavas belegan versaĵon «La Hispana Armŝiparo», de lord Makaulay, esperantigita de Ben Elmy.

Belgujo.—Laŭ sciigas al ni «La Belga Sonorilo», S ro Blanjean faris la 10^{an} de Majo paroladon pri Esperanto ĉe la Supera Komerca Instituto de Antverpeno. Li ricevis grandan sukceson, cetere tre gravan. Tiuj kiuj konas kiom multe oni estimas la Komercan Instituton ĉe la Belga sciencularo, certe ŝatos tiun paroladon kiel grandan sukceson, pro kiu ni povas tre goji, kaj kiu tre honoras la fervorajn esperantistojn, kiuj tre lerte direktas nian movadon en Antverpeno.

Francujo.—Ĉiuj gazetoj de la tuta esperantistaro dediĉas porcion el siaj paĝoj al la Boulogna Kongreso, kiu eble jam okazas, kaj pri kiu ni ne povas ankoraŭ informi niajn legantojn ĉar ĝi havas

fué rogado para que diese tres conferencias públicas: 1.ª Es posible una lengua internacional. 2.ª Es necesaria. 3.ª Sobre el Esperanto. Ahora, el Sr. O'Connor ha determinado dar estas conferencias; mas siendo el asunto de tanta trascendencia, pide con insistencia que todos los esperantistas, en cualquier parte del mundo, ayuden para que tenga buen éxito este movimiento. El punto principal que él desea hacer ver á estas eminentes corporaciones, es esto: Que el Esperanto no es solamente una lengua sobre el papel, sino que es una fortísima, viva, poderosa y sencilla solución de un gran problema; por eso suplica que le remitan: 1.º Postales (no es preciso que sean ilustradas) de todos los países donde el Esperanto es conocido, para demostrar su internacionalidad. 2.º Cartas Comerciales de todas las partes del mundo para manifestar que el Esperanto puede ser y ya es en efecto usado para asuntos comerciales. 3.º Circulares, anuncios, etc., de todas aquellas casas que emplean el Esperanto.

«The Esperantist», en su número de Julio pasado, contiene una muy hermosa composición en verso, «La Armada Española», de Lord Macaulay, puesta en Esperanto por Ben Elmy.

Bélgica.—Según nos dice «La Belga Sonorilo», el Sr. Blanjean dió el 19 de Mayo una conferencia sobre el Esperanto en el Instituto Superior de Comercio de Amberes. Tuvo gran éxito, por lo demás, de mucha trascendencia. Los que conocen cuán estimado es el Instituto Comercial entre los sabios de Bélgica, han de mirar ciertamente esta conferencia como un gran éxito, por el cual nosotros podemos alegrarnos y que honra mucho á los fervorosos esperantistas que dirigen admirablemente nuestro movimiento en Amberes.

Francia.—Todos los periódicos del mundo esperantista dedican buena parte de sus páginas al Congreso de Boulogne, que probablemente se está ya celebrando y sobre el cual todavía no podemos

lokon en la samaj tagoj en kiuj ni presigas tiujn ĉi paĝojn. Eĉ la gazetaro neesperantista, el ĉiuj nacioj okupas sin pri la faminda Kongreso. Ni nur diras ke pli ol 3000 esperantistoj, el 15 diversaj nacioj, de la 3ª ĝis la 13^a de Aŭgusto estas en Boulonjo kunigitaj sub la prezido de doktoro Zamenhof.

S-ro Direktoro de E. K. pensas nepre utiligi la Kongreson de Boulonjo por havi specialan kunvenon, kaj por interparoli pri katolikaj aferoj, kaj proponas: 1° La dimanĉon 6^{an} de Aŭgusto je la 11 h. 1/2 en la preĝejo de Sankta Nikolao, kiu estas centra, *meso speciala* al kiu estas invitataj ĉiuj la kongresanoj eĉ nekatolikaj. Dum tiu meso, kantoj diversaj en Esperanto, kaj esperanta predikadeto de S-ro Direktoro de E. K. 2° La mardon, 8^{an} de Aŭgusto, je la 4^a horo vespere, en la lernejo Sankta Stanislaŭo, strato Viktor Hugo, fariĝos kunveno spĉiala por esperantistoj katolikaj.

Kiel organo de la societo esperantista «Pacifisto» oni publikigis la 1^{an} numeron de «Espero Pacifista» ĉiumonata revuo celanta propagandi ĉe la esperantistoj la ideon pri la Universala Paco, sciigi en internacia lingvo ĉiujn verkojn kaj dokumentojn kiuj traktas tiun humanan senton kaj labori por ke en Pacaj Kunvenoj kaj Kongresoj oni akceptu Esperanton, la neŭtralan lingvon, neans-tataŭeblan en tiu ĉi kiel en ĉia internacia rilato.

La Julia numero, el 64 paĝoj, enhavas vortareton «Pacifista», kies vortoj, provizore akceptitaj, estas submetotaj sub la aprobon de D-ro Zamenhof.

La kosto de ĉiu numero estas 50 centimos.

Malta.—S-ro G. Busuttil eldonas en la gazeto «The British Esperantist» la sciigon pri la fondo de la dua Grupo esperantista de Malta en Rabato, simpatia vilaĝo, kiu antikve ludis la rolon de

poner al corriente á nuestros lectores, pues tiene lugar en los mismos días en que se están imprimiendo las presentes páginas. Hasta la prensa no esperantista de todas las naciones se ocupa del famoso Congreso. Solamente diremos, que más de 3000 esperantistas, de 15 naciones diferentes, desde el día 3 hasta el 13 de Agosto, se hallan reunidos bajo la presidencia del Dr. Zamenhof.

El Sr. Director de E. K. piensa con razón utilizar el Congreso de Boulogne para tener una reunión especial y para tratar sobre asuntos católicos, y propone: 1.º El domingo 6 de Agosto, á las once y media, en la iglesia de San Nicolás, que es céntrica, *una misa especial*, á la cual están invitados todos los Congregantes, aun los no católicos. Durante esta misa, algunos cantos en Esperanto y una plática también en Esperanto, hecha por el Director de E. K. 2.º El martes 8 de Agosto, á las cuatro de la tarde, en el colegio de San Estanislao, calle de Víctor Hugo, tendrá lugar una reunión especial para los esperantistas católicos.

Como órgano de la Sociedad esperantista «Pacifisto» se ha publicado el núm. 1.º de «Espero Pacifista», revista mensual que tiende á propagar entre los esperantistas la idea de la Paz universal, dar á conocer en la lengua internacional todas las obras y documentos escritos sobre tan humanitarios sentimientos, y trabajar para que en las conferencias y congresos sobre la Paz se acepte el Esperanto, lengua neutral insustituible en esta como en toda clase de relaciones internacionales.

El número de Julio, de 64 páginas, contiene un pequeño diccionario «Pacifisto» cuyas voces, aceptadas provisionalmente, serán sometidas á la aprobación del Dr. Zamenhof.

El coste de cada número es de 50 céntimos.

Malta.—El Sr. G. Busuttil publica en la revista «The British Esperantist» la noticia de la fundación del segundo Grupo esperantista de Malta, en Rabato, simpática población que antiguamente

ĉefurbo. «Ni havas do nun,—skribis la dirita sinjoro—du grupojn; ambaŭ konsistas el fervoraj anoj, bone progresadas, kaj mi esperas ke ili baldaŭ donos bonan frukton».

Hispanujo.—Per leteroj kiujn ricevis el Burgos, ni sciigis ke Esperanto eniris en tiun ĉefurbon; kio tiom pli multe plaĉas al ni, ĉar ĝis nun ni ne konis ian esperantiston en tiu provinco.

En tiu ĉefurbo ĵurnalo «El Castellano» enpresis bonegan artikolon pri Esperanto.

La Grupo esperantista el Manresa, en sia kunsido okazinta la 28^{an} de Majo lasta elektis la jenan novan direktantan komitaton. Prezidanto, S-ro Mikaelo Espectante Calvo, profesoro; vicprezidanto, S-ro Rikardo Grau Vall; 1ª voĉdonanto, S-ro Johano Botifoll Solá; 2ª voĉdonanto, S-ro Mikaelo Cura; bibliotekisto, sinjoro Jakobo Curriá; kasisto, S-ro Vincento Lasalle; sekretario, S-ro Eduardo Segarra Perez; vicesekretario, S-ro Aparicio Jané Vila, profesoro.

Oni decidis ankaŭ malfermi kurson de Esperanto en la dimanĉoj de la 12ª horo ĝis la 1ª vespere kaj en la lundoj, merkredoj kaj vendredoj de la 9ª ĝis la 10ª horo nokte, ĉe la *Ateneo Obrero Manresano*. Dank'al la malavareco de tiu ĉi societo, Manresa havas nun publikajn kursojn pri Esperanto, kaj faras per tio gravegan paŝon al la popolan instruitecon, levante la nomon de tre bonfara urbo flanke de la belaj fremlandaj urboj kiuj batalas pro liveri la rimedojn por la instruado kaj la utileco en la societo. La Grupo esperantista Manresa povas esti fiera pri la sukceso de siaj paroladoj kaj kursoj, ĉar krom la granda numero da lernantoj kaj lernantinoj, estas en Manresa malmulte de personoj kiuj ne konas la signifon kaj la celon de Esperanto.

Niaj samideanoj la katalanaj esperantistoj eniris en veran aktivan propagandon esperantan. La grava Barcelona ĵurnalo «El Liberal» enpresis bonan artikolon pri nia lingvo, kaj la katalana gazeto

hizo el papel de capital. «Ahora tenemos ya,—escribe dicho señor—dos grupos; ambos constan de fervorosos miembros, progresan buenamente y yo espero que pronto darán buen fruto.

España.—Por cartas que hemos recibido de Burgos, nos hemos enterado de que el Esperanto ha penetrado en dicha capital, lo cual tanto más nos alegra, cuanto que hasta ahora no conocíamos un solo esperantista en toda esta provincia.

En esta capital, el diario «El Castellano» ha publicado un buen artículo á favor del Esperanto.

El Grupo esperantista de Manresa, en su sesión celebrada el 28 del pasado Mayo, eligió la nueva Junta Directiva en la forma siguiente: Presidente, D. Miguel Espectante Calvo, profesor; Vicepresidente, D. Ricardo Grau Valls; Vocal 1.º, D. Juan Botifoll Solá; Vocal 2.º, D. Miguel Cura; Bibliotecario, D. Jacobo Curriá; Depositario, D. Vicente Lasalle; Secretario, D. Eduardo Segarra Pérez; Vicesecretario, D. Aparicio Jané Vila.

Se decidió también abrir una clase de Esperanto los domingos, de doce á una, y los lunes, miércoles y viernes, de nueve á diez de la noche, en el Ateneo Obrero Manresano. Gracias al desinterés del Ateneo, Manresa cuenta hoy con clases públicas de Esperanto, dando un gran paso hacia la cultura popular, poniendo el nombre de tan benéfica población al lado de las hermosas ciudades del extranjero que rivalizan en proporcionar los medios de instruirse y ser útiles á la sociedad. El Grupo esperantista puede estar orgulloso del éxito de sus conferencias y clases, pues á más del regular número de alumnos y alumnas, pocas son las personas en Manresa que no sepan ya lo que significa el Esperanto y el fin á que va destinado.

Nuestros compañeros los Esperantistas catalanes han entrado en una verdadera campaña esperanta. El importante periódico «El Liberal», ha insertado un buen artículo para nuestra lengua, y el

«Joventut» komencis enpresi la unuan artikolon el aro kiu ne finiĝos ĝis oni publikigos gramatiketon sur la samaj kolumnoj de l' gazeto. L' aŭtoro de tiuj-ĉi artikoloj estas S-ro Pujulá kaj Vallés fervora esperantisto, kiu de du monatoj komencis kurson esperantan havantan pli ol 40 lernantojn. Niajn salutojn al la barcelonaj esperantistoj. Ĉiam antaŭen!

RIMARKO. Se iu ajn el niaj legantoj skribos aŭ legos ian skribaĵon pri Esperanto en hispana gazeto aŭ ĵurnalo, ni insiste petegas al li volu sendi al ni ekzempleron, por sciigi tion al hispanaj kaj al fremdaj esperantistoj. Oni eldonis ofte kelkajn verkojn pri Esperanto, kaj ni nenian sciigon havis pri tio.

periódico catalán «Joventut» ha comenzado á insertar el primer artículo de una serie que no acabará hasta que se haya publicado una pequeña Gramática en las mismas columnas del periódico. El señor Pujulá y Vallés es el autor de estos artículos, fervoroso esperantista que hace dos meses inauguró un curso esperantista que contenía más de 40 discípulos. Nuestros saludos á los esperantistas barceloneses. ¡Adelante siempre!

NOTA. Si alguno de nuestros lectores escribiese ó leyera algo sobre Esperanto en algún periódico español, rogámosle con insistencia se digne mandarnos un ejemplar, para hacerlo saber á los esperantistas nacionales y extranjeros. Con frecuencia se han publicado algunos escritos sobre el Esperanto y no hemos tenido noticia alguna de ellos.

NIAJ VIZITANTOJ

N.º 12, 1904, kaj 13, 1905.—**Internacia Scienca Revuo.** 27, boulevard Arago Parizo, (Francujo). Jarabono; 7 fr.

N.º 19, 1905.—**Espero Katolika.** A Sainte Radegonde près Tours (Indre et-Loire, Francujo). Jarabono, 2,50 fr.

N.º 21 kaj 22, 1905.—**The Esperantist.** 67, Kenington Gardens Square, W., London. Jarabono, 4 fr.

N.º 7 kaj 8, 1905.—**The British Esperantist.** 1, street, Strand, Londono. Jarabono, 2 frankoj.

N.º 10-11, 1905.—**Antaŭen Esperantistoj!!** Lartiga, 106, Lima (Peruo). Jarabono, 3 frankoj.

N.º 2 kaj 3, III jaro, 1905.—**Juna Esperantisto.** 9, avenue des Vollandes, Genevo (Svisujo). Jarabono, 2 fr.

N.º 123 kaj 124, 1905.—**Museo Exposición.** Medina, 37, Alicante. Jarabono, 5 pesetoj.

Mar.-Ap. 1905.—**La Meksika Lumturo.** Sta. Rosa, Necoxtla, Veracruz (Meksikujo). Jarabono, 3 fr.

N.º 4 kaj 5, 1905.—**Svisa Espero.** 6, vieux College, Genève (Svisujo). Jarabono, 2,50 frankoj.

N.º 7-2.ª jaro, 1905.—**Germana Esperantisto.** Prinzentrasse, 95, Berlin S. (Germanujo). Jarabono 3 markoj.

N.º 10.—**La Alĝera Stelo.** 57, rue d'Isly, Alger (Alĝerujo). Jarabono, 3 fr.

N.º 103.—**Revista del Ateneo Obrero Manresano.** Borne, 13, Manresa. Senpage al la protektantoj. Unu numero, 0,10 pesetoj.

- N.ºj 79, 82 kaj 84.—**La Revue de l'Esperanto en Le Cicerone.** 102, rue de la Paix, *Boulogne sur-mer (Francujo)*. Jarabono, 10 fr.
- N.º 10.954.—**La France du Nord.** 37, rue Thiers, *Boulogne-s-m (Francujo)*. Jarabono, 28 fr.
- N.º 3.—**Espero de Katalunjo.** Presejo Lamiot, *Ceret (Francujo)*. 0,05 numero.
- N. 121, 122 kaj 123.—**Lingvo Internacia.** 33, rue Lacedéde. *Paris*. Jarabono, 5 frankoj. Kun literatura aldono 7 fr. 50.
- N.º 1 kaj 2.—**Ruslanda Esperantisto.** S. Petersburgo, Bolš. Podjačeskaja, 24. *Rusujo*. unu numero 30 kopekojn.
- N.º 1.—**Gefratato Esperanta.** Napolo, Largo Gesu e Mario, n.º 4. *Italujo*. Jarabono, 4 fr.
- N.º 2, 3, 4 kaj 5.—**Esperanto.** 71, Michelet, Le Havre, *Francujo*. 24 numeroj sinkvaj, 3 frankoj.
- N.º 27-35.—**La Belga Sonorilo.** 31, rue des Patriotes, Bruxelles, *Belgujo*. Jarabono, 3 fr.
- N.º 1.—**Espero Pacifista.** 16, Avenue de la Grand-Armée, Paris, 17^a. Jarabono, 4 frankoj.
- N. 3, II jaro.—**Holanda Pioniro.** *Hilversum, Holando*. Jarabono, 3 fr.

Korespondada fako de "La Suno Hispana,"

SINJOROJ:

E. V. L., Santiago (Hispanujo).—J. R. H., Malaga (Hispanujo).—M. E. S., Burgos (Hispanujo).—T. E., Pekan-Pahang (Federated Malay States).—A. B. del B., Madrid (Hispanujo).—J. S. C., Almería (Hispanujo).—W. M., Petersfield (Anglujo).—S. V., Enguera (Hispanujo).—L. C., Cartajena (Hispanujo).

Kore salutas Vin,

A. J. L.

Tipografia Moderna, á cargo de Miguel Gimeno, Avellanas, 11—Valencia.

S-ro J. van Enschat eldonas belan kalendaron esperantan por 1906, kiu eliros en fino de proksima Oktobro. Ĝia prezo estas 1,10 fr. afrankite. Ĉiujn mendojn oni adresi al la eldonisto (J. van Enschat, Utrecht, Holando).

Sinjoro *Vrtel Francisko*, termezuristo, oficisto en Bruno, Elisabetpol, 4, Austria Moravio. Deziras interŝanĝi belajn, se eble koloritajn, poŝtkartojn kun gesamideanoj.

S-ro *Romano Frenkel*, Inspektoro de vira gimnazio, *Rusujo, Siberujo*, deziras interŝanĝi uzitajn poŝtmarkojn meksikajn, portugaliajn kaj hispanajn por samaj nombroj da rusaj uzitaj poŝtmarkoj.

LA KOMERCA SEKRETARIO, de J. Ros Sudriá, vendebla ĉe la aŭtoro (Alfaro 18, Murcia) aŭ ĉe firmo Espasa. Prezo: 0,75 pesetoj.

HISPANA JARLIBRO ESPERANTISTA enĥavanta la regularon de Hispana Societo por propagando Esperanto, la protokolojn de la kunsidoj okazintaj dum la jaro 1904, la nomaron de ĉiuj hispanaj esperantistoj kaj iliajn nunajn adresojn — 0,25 pesetoj kun poŝtkosto kaj 0,55 se oni dezirus ĝin ricevi per rekomenditan. Fara mendojn ĉe la Administrado de LA SUNO HISPANA aŭ al S-ro Manuel Benavent, Sociedad, 14, Murcia (Hispanujo). La membroj de H. S. p. p. E. ricevos ĝin senpage kontraŭ la sendo de ilia kotizajo por 1905.

Sociedad Española para la propagación del Esperanto.—*Presidente*, D. Ricardo Codorniu, Ingeniero Jefe de Montes. Paseo del Malecón, C, Murcia.—*Secretario*: Remondo P. Antonio Guinart, Escuelas Pías, Valencia.—Cuota anual: 1 peseta.—Informes al Secretario.

EL BIBLIOTECARIO DEL GRUPO ESPERANTISTA DE MURCIA—Sociedad, 14—Se encarga de hacer la suscripción á cualquiera revista de Esperanto, de las que se publican en la actualidad y de proporcionar cualquiera de las obras de Esperanto.

Diccionario esperanto español de raíces, una peseta; Gramática, 0,75; cuadro de palabras correlativas, 0,05; enumeración y significado de los afijos, 0,20; ejercicios de traducción, 0,50.—RVDO. P. ANTONIO GUINART—ESCUELAS PÍAS—VALENCIA.

L' Esperantiste oficiala revuo de la Societo franca por la propagando de esperanto, 20 paĝoj (formato 15×20) da teksto franca-esperanta kun ok paĝoj de kovrilo, internacia korespondado esperanta, senpage. 3 fr. 50 por unu jaro. 4 fr. kun enskribo en la societon. Turnu vin al *Administration de «L' Esperantiste»*, Louviers (Eure) France.

ESPERANTO Manual y ejercicios, 3 pesetas.—**Vocabulario Esperanto-Español y Español-Esperanto**, 5 pesetas. Por INGLADA Y LÓPEZ VILLANUEVA.—En las principales librerías de España y América y en la Secretaría de H. S. p. p. E.—Escuelas Pías—Valencia.

Ni translokis la Administracion de nia gazeto kaj ni petas, oni adresu la korespondadojn, abonojn kaj ĉiujn aferojn, al sinjoro Administranto de «La Suno Hispana»—Godella—Valencia (España).

Hemos trasladado la Administracion de nuestro periódico y rogamos que se dirija la correspondencia, abonos y todos los asuntos, al señor Administrador de «La Suno Hispana»—Godella—Valencia (España).